

NAPREJ

Glasilo jugoslovanske socialno demokratične stranke.

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan popoldne.

Uredništvo in upravišstvo v Ljubljani, Franciškanska ulica šte. 6, I. nadst. Učiteljska tiskarna.

Naročnina: po pošti s dostavljanjem na dom za celo leto K 42.—, za pol leta K 21.—, za četrta leta K 1050, za mesec K 350. Za Nemčijo celo leto K 46, za ostalo tujino in Ameriko K 54.

Inzerati: Enostopna peti vrstica 30 v; pogojen prostor K 1.—; razglaš in poslane vrstice po 60 v; večkratne objave po dogovoru primeren popust.

Reklamacije za list se poštnine proste.

Posamezna številka 20 vinarjev.

Delavstvo in nova doba

Motreč zgodovino vsega človeštva z višjega vidika, se razvija pred nami v obliki poševne črte navzgor. Polagoma se spenja, in kakor onemoglo pade, se zopet dvigne, pade, in tako gre razvoj polagoma dalje, vsaki dvig navzgor pomenja korak napredka, vsak momentani padec stagnacijo, odpočitek, v katerem si zbira človeštvo novih sil in moči. Iz vsake reakcije se rodi prej ali slej napredek, svoboda. Zgodovina človeštva je rodila doslej tri velike revolucije. Predkristov dobo je strmoglavila velika ideja ljubezni, ki jo je ustvaril Krist, prvi veliki revolucionar človeštva. Krščanska ideja je osvobodila ljudi surovega materialnega svetovnega nazoranja, rodila pa je zloglasni srednji vek, dobo inkvizicije, cerkvenega gospodstva in največje nevednosti. Mračnija in nekulturnosti srednjega veka je osvobodila človeštvo druga velika kulturna revolucija renesansa, reformacija, ki je namah uvedla svobodo besede in tiska, ki se je tedaj pravkar začel udeleževati. Gromade, na katerih je poginilo toliko »krivovercev« so ugasnile, rimski papež je izgubil svojo prvo in zadnjo besedo v odločevanju o svetovnem redu. Krščanska misel se je plemenitila, in cerkev ni učila več kot v srednjem veku, da je človek na svetu zato, da moli, marveč zato, da dela in živi. Francoska revolucija je slednjič zboljšala socialno stanje kmeta in meščana, pomenja torej napredek v socialno-političnem oziru. Na Prokrustovo posteljo, na kateri sta ležala doslej kmet in meščan, pa so položili delavca, ki je prišel igrati v svetovni povestnici svojo vedno pomembnejšo vlogo.

Prišla je svetovna vojna in z njo nezmerno trpljenje, v katerem se je prerodilo in spregledalo celokupno človeštvo. Spoznalo je, da se valja ves svet v strašnih krivicah, ki povzročajo na zemlji večne boje in nemire. In človeštvo se je vprašalo: Kaj bomo še nadalje v tem neizrečnem trpljenju dopuščali, da bi nosilo ljudstvo na sebi znak barbarstva, ali se bomo še za naprej oboroževali do zob, ali naj še dalje gledamo krmilo svoje usode v rokah nekaterih demagogov? Na to je odgovoril ruski delavec in kmet-socialist. Z enim mahom je podrli stare malike, pregnal malikovalce in vzel sam svojo usodo v roke. V znamenju tega gibanja, ki ga imenujemo ruska revolucija, je vstala vsa Evropa, ves svet in si pomladil obraz s sveto krvjo revolucionarne krvi.

Ta svetovna revolucija, ta tretja velika socialno-kulturna revolucija pa še ni končana, se še dviga visoko njen plamen in ne vemo še, je-li že dosegla svoj višek. Živimo v eni največjih dob, objemlje nas eden največjih preobratov, ki jih je kdaj izkristalizirala svetovna zgodovina. Nikdar še ni zapirala zgodovina na svoj program dnevnega reda toliko novih idej in nazorov, kakor sedaj, zato pa je naša dolžnost, ki nam jo nareketa naša bodoča usoda in cilj delavskega razreda, da se dodobro umislimo v pomen in važnost te dobre, da zgrabimo z jekleno silo vse nove ideje, ki so se rodile iz plodnih tal ruske in vsečloveške revolucije, da z lastno srčno krvjo prepojimo vse nove socialne in demokratične nazore, ki silijo še v megleni pajčolan zastrti na dan, in da postanemo tako gospodarji položaja in nove dobe. V to nas kliče sveta dolžnost, zapisana v duši prvega socialista! Ako prepojimo s svojo srčno krvjo vsa v tej veliki dobi porajajoča se vprašanja, ideje in nazore, tedaj bodo dihali ti naše življenje, naš svetovni nazor.

Zato pa, delavstvo, poslušaj naš klic, porojen v eni največjih dob: Organiziraj se, politično in kulturno, strni se v bojne vrste socialnih vojščakov, postani navdušen agitator za svoje delavske interese in proč z mlačnostjo, kajti, ako se delavstvo ne bo zganilo danes, je zamudilo eno največjih prilik, da se mogočno povzpe na lestvi socialnega razvoja.

Moderni parkelj.

Danes zvečer bodo klanotali po naših ulicah različno našemljeni babbavi. Z njimi straše stariši porédne, neubogljive otroke. Takšna je navada na Miklavžev večer.

Sicer pa so grozili porednim otrokom z volkodlaki, povodnjimi možmi, špičkarji, rokavnjači; v zadnjih desetletjih z rdečkarji, ki so bili menda huiši od samega vraga! Dandanes kaj takega ni več v modi, ampak, ljudje božji, brez strašila svet ne more živeti, in tako

so gotovi gospodje, ki sede pri različnih meščanskih listih, raztrobili po svetu vest o modernih parkljih — boljševikih. Teh naj se tudi odrasli boje bolj nego samega vraga.

Evo Vam prvo slaščico o boljševikih iz hrvatskega »Ilustrovanega lista«:

»V nekem manjšem mestecu gubernije Jekaterinoslav so proglasili boljševiki vse ženske od 16. do 40. leta za last mestne republike. Vsak odrasli moški plača v republiško blagajno deset rubljev ženskega davka in lahko dobi katerokoli žensko. Za ta predlog je glasovala večina žensk, ki so po zakonu imele pravico glasovanja«.

Bog se nas usmili! Boljševiki so pravi razbojniki! Evo neko brzozjavno poročilo korespondenčnega urada:

Kodanj, 1. decembra leta 1918. Iz Petrograda poročajo, da so tamošnje boljševiške čete napadle norveško poslaništvo. Vdrle so v poslopje poslaništva ter se polastile arhiva nemškega poslaništva, čigar interese je sedaj zastopal norveški poslanik. »Aftonposten« (»Aftonposten«?) prinaša vest, da se od norveške strani zaradi te kršitve mednarodnega prava doslej še niso podvzeli nobeni koraki«.

Silno se vse države boje boljševiške agitacije. Bog ne daj, da bi se ta zalega razpasla po poštenih, deviških deželah. Z vsemi boljševiškim agitatorji na vislice, čenčajo gospodje meščanje. No, včasih imajo srečo, pa ujamejo takšne boljševiške duhove, čeprav samo na papirju. Evo:

Helsingfors, 30. novembra. (Kor. ur.) Na nemškem švedskem parniku, ki je na potu iz Petrograda na Švedsko pristal v neki finski luci, so aretovali pet boljševikov, ki so imeli kot prtljalo s seboj sedem težkih zapečatenih zabojev. Preiskava je dognala, da so bili zaboji napolnjeni z boljševiško agitacijsko literaturo v angleškem, francoskem in nemškem jeziku. Sodijo, da so se že dalj časa zlorabljali švedski parniki, ki so prihajali iz Petrograda, in da se je tako boljševiška literatura preko Stockholma razširila po vsem svetu«.

Po vsem svetu?! Zdaj ne bo imel meščan nobene mirne ure več, vedno bo živel v strahu, da bo kar nekadno zletel v zrak, on, njegov trebušček, slamica v glavi, železna blagajnica Wertheimova, nočna posoda izpod postelje, skratka: vse, kar je meščanu tako ljubo!

Ali njih strah je votel, zunaj pa ga nič ni. Le pogledajte, bralci in bralke:

Varšava, 2. decembra. (Lj. kor. ur.) Glasom poročil ukrajinskih uradov je bilo pri Urupu v Kubanskem ozemlju (Kavkazija) pol boljševiških polkov popolnoma uničenih. Kubanske čete so si osvojile velik plen. Ta zmaga pomenja končnoveljavno likvidacijo boljševizma na Kubanskem.

Vsak, kdor kje kaj ukrade, je boljševik, kdor koga ubije, je boljševik, kjer se zgodi oplenitev vagonov, banke, ladje itd., je kriv boljševik, boljševik, boljševik, sedanji moderni parkelj.

In vendar so boljševiki, namreč pravi ruski socialisti »boljševiki«, pošteni od nog do glave. Prožeti so z idejo resnice in pravice in svobode. Prvi so dvignili rdeči prapor revolucije, uničili so carsko samodržstvo, doma končali vojno in zdaj delajo z vso paro za blaginjo ruskega ljudstva. Seveda niti našim, niti ententnim vladajočim krogom niso ljubi, ker hočejo, da po celim svetu zavlada socialistična republikanska ideja.

S seje Narodne vlade SHS.

S 27. seje v Ljubljani z dne 2. decembra 1918.

Dne 9. decembra t. l. se prično v Ljubljani pogajanja med zastopniki Nemške Avstrije in Narodno vlado o skupnih zadevah.

Nemške čete so 1. decembra t. l. napadle jugoslovansko vojaštvo v Velikoven, torej na popolnoma slovenskih tleh. Narodna vlada je vložila pri Državnem uradu za zunanje zadeve in deželnem odboru za Koroško oster protest.

Glede beguncev je izjavila Nemška Avstrija zastopniku Narodne vlade na Dunaju, da jih zamore oskrbovati samo še do konca decembra 1918 na stroške še obstoječega skupnega zaklada bivše Avstrije proti svoječasnemu obračunu, in je stavila konkretne predloge glede rapatriiranja. Narodna vlada ukrene vse potrebno, da se bo mogoče vrniti beguncem v najkrajšem času.

Izvrši se več izprememb v sodni službi. (Posamezna imenovanja prinašamo na drugem mestu).

Odobri se načrt naredbe poverjenistva za uk in bogocastje, s katero se določi način, kako se bo izplačevala plača učiteljstvu vseh kategorij iz zasedenega ozemlja, ki biva izven demarkacijske črte.

20 kočevskih občin je poslalo Narodni vladi spomenico, v kateri prosijo, da bi se v kočevskem okraju ohranil status quo ante glede narodnih pravic Nemcev; zlasti prosijo, naj se uradi v pismenem občevarju z nemškimi strankami poslužujejo nemškega jezika. Narodna vlada odgovarja, da je slovenščina uradni jezik za vse območje Narodne vlade SHS v Ljubljani in da ne more delati izjem. Razprava o ostalih točkah spomenice se odloži, ker se bodo zadeve te vrste itak rešile skupno za celo ozemlje SHS.

Proti koncu seje sta prišla v posvetovalno dvorano dr. Korošec in dr. Žerjav ter poročala v dnevrem razgovoru o pogajanjih v Ženevi in Parizu glede ustanovitve enotne države celokupnega naroda SHS in glede vprašanja naše meje na severu in zapadu. O ugodnih uspehih teh posvetovanj se je že poročalo v časopisju. Dr. Korošec je bil sprejet od najuglednejših državnikov entente (ministrskega predsednika Clemenceaua, zunanjega ministra Pichona, vodje ameriške misije v Evropi Housea, ki sicer ne sprejme nobenega politika, itd.); najuglednejši listi so mu šli na roko, ga intervjuvali in seznanjali občinstvo z našimi političnimi in gospodarskimi željami. Tudi je dobil od najmerodajnejših mest zagotovilo, da bo ententa pomagala jugoslovanskemu prebivalstvu z obleko in živili. Narodna vlada se je zahvalila delegatom najtopleje za ogromno delo, ki sta ga izvršila v največjo korist Jugoslavije. Seje Narodne vlade se je udeležil tudi zastopnik goriških Slovencev dr. Breclj in se je zlasti še v imenu svojih ožjih rojakov iskreno zahvalil delegatom za njuno obširno in spretno delo za pravično določitev zapadne meje.

Jugosl. soc. dem. stranka

sklicuje

v nedeljo, dne 8. dec. 1918

Ljudske shode

z dnevnem redom:

Jugoslov. država in delavstvo.

Shodi se vrše v naslednjih krajih:

Brežice: ob 3. popoldne v »Narodnem domu«, poroča s. Petejan;

Dobrava: ob 3. popoldne v hotelu »pri Zajcu«, poročata ss. Prepeluh in dr. Korun;

Javornik: ob 10. dopoldne pri »Žumru« poročata ss. Prepeluh in dr. Korun.

Kočevje: podrobnosti se objavijo.

Kranj: ob 9. dopoldne v gostilni »Fider«, poroča sodr. Zore;

Novo mesto: ob 2. popoldne v prostorih gostilne pri »Košaku«, poroča s. Mihevc iz Ljubljane.

Ormož: kraj in ura se določi, poroča s. Kopač.

Ptuj: v soboto 7. t. m. ob 7. zvečer, poroča s. Kopač;

Radeče: ob 11. dopoldne, poroča s. Lemež;

Rajhenburg: ob 9. dopoldne v gost. g. Leskovška, poroča s. Petejan;

Vevče: ob 3. popoldne v gostilni pri »Francetu« poroča sodr. Kocmur.

Vrhovo: ob pol 3. popoldne, poroča s. Lemež.

Vse druge kraje in organizacije, ki žele prirediti shode, naj nas pravočasno obveste, da določimo čas zborovanja in poročevalce. Vsa naznanila sprejema tajništvo, uprava »Napreja« v Ljubljani.

Politični pregled.

— **Pozdrav Narodne vlade regentu Aleksandru.** Narodna vlada SHS v Ljubljani je poslala dne 4. decembra t. l. regentu Aleksandru sledeči pozdrav: Njegova Kraljeva Visokost regent Aleksander, Belgrad. Narodna vlada SHS v Ljubljani pozdravlja z iskrenimi navdušenjem državno ujedinjenje vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev pod regentstvom Vaše Kraljeve Visokosti. Načela svobode, bratstva in prave demokracije, izražena in naglašena v proklamaciji Vaše Visokosti, so nam dragoceno poročstvo, srečnega razvoja in lepe bodočnosti troedinega naroda. Še posebno vdano zahvalo si usojamo pa sporočati za blagohotno in tolažilno obljubo najodločnejše branitve celega etnografskega ozemlja SHS, zlasti tudi na naši severni in zapadni meji, kjer naši bratje prenašajo sedaj po vsem štiriletnem vojnem trpljenju gorjo neznosnega nasilstva okupacije. Živel jugoslovanski Trst, živel jugoslovanska Goriška in Istr! Bog blagoslovi ujedinjeno Jugoslavijo! Bog čuvaj kralja Petra in regenta Aleksandra! — Narodna vlada SHS v Ljubljani. — Pogačnik s. r., predsednik.

— **Italijanski guvernerji v zasedenih krajih.** V zrnislui naredbe vrhovnega armadnega poveljstva z dne 19. pr. m., objavljene v uradnem listu, so bili imenovani guvernerji: 1. za Trentinsko, s sedežem v Tridentu, in sicer za ozemlje Trentinskega, Ampezzana in Zgornje Adige do demarkacijske črte: Generalni lajtnant Guglielmo Pecori-Giraldi. 2. Za Julijsko Benečijo, s sedežem v Trstu, in sicer za ozemlje, obsegajoče Trst z okolico, Goriško-Gradišansko in Istro ter cisalpinske dele Kranjske in Koroške, nahajajoče se v demarkacijski črti Generalni lajtnant Carlo Pettiti di Roreto. 3. za Dalmacijo, s sedežem v Zadru, in sicer za kopno ozemlje in za otoka Dalmatinskega kraljestva, v kolikor se nahajajo v demarkacijski črti: viceadmiral Enrico Millo.

— **Italijanske carinske odredbe v zasedenih ozemljih.** Glede carinskega razmerja je odredilo gubernijsko delavstvo Julijske Benečije v glavnem to-le: Do novih odredb se bo poslovalo po avstro-ogrskih carinskih in finančnih zakonih in predpisih. Glede na efekte in njih uporabo se smatra na mesto finančnega ministrstva postavljeno vrhovno armadno poveljstvo, oziroma v njega imenu tržaško gubernijsko oblast. Ker se smatrajo že sedaj odpravljene meje, ki so ločile Julijsko Benečijo od Italije in ker se mora vsled tega dopuščati prevoz nacionalnega in nacionaliziranega blaga iz enega dela Italije v drug del brez plačila novih carinskih pristobin, izhajajo iz tega, da se mora na blagovne pošiljatve potom obmejne plovo iz luk Julijske Benečije v luke italijanskega kraljestva in narobe razširiti isti način carinskega odpravljanja, kakor je določeno za transporte od ene luke italijanske v drugo. — Ker se mora ugotavljati redni prihod blaga, bodo smeli carinski uradi kraljestva in carinski uradi Julijske Benečije korespondirati med sabo po pošti in uradnem brzojavu. Tem carinskim odredbam je že dodan dostavek, da omenjene carinske olajšave ne smejo biti v korist nedovoljenim spekulacijam, kakor n. pr. da bi se plačala carina v Trstu in poslala potem v kako luko kraljestva blago, ki je glasom avstro-ogrskih carinskih tarif podvrženo nižji carini nego je ona, ki je določena po tarifu kraljestva. Take spekulacije bo treba mazariti gubernijski oblasti, da odredi potrebno. Naposled je še določeno, da do nove odredbe pristaja gubernijski oblasti, izdajati dovoljenja za uvoz in izvoz blaga v primerih, ko gre za izjeme iz omenjenih odredb.

— **V Nemški Avstriji in Češki dovelj rotacijskega papirja.** Med zastopniki papirnega oddelka komisije za prehodno gospodarstvo pri Narodnem Vyboru ter gospodarske zveze papirne industrije, razdeljevalnice papirja in zveze avstrijskih dnevnikov, so se vršila pogajanja glede razdelitve papirja na Češkem, Moravskem in v Šleziji. Danes so se ta pogajanja zaključila. Sklenilo se je, da bo češkim, moravskim in šlezjskim časopisom, izhajajočim v češkem ali nemškem jeziku, enotno papir porazdeljevala papirna poslovalnica v Pragi. Nemško češki listi so po svojih zastopnikih postavili izjavo, da so samo s tem zadovoljni, da ne bodo prikrajšani ne v kvoti in tudi ne v dobavi. Komisija za predhodno gospodarstvo Narodnega vybora bo dala tvornicam papirja v Nemški Avstriji vsak dan 60 vagonov premoga na razpolago. Za to bo Nemška Avstrija dostavljala tvornicam papirščino, žita, železni kršec, kaolin in lesne tyarine. S tem sporazumljenjem so dosegli popolno zagotovitev izdelavanja rotacijskega papirja v Nemški Avstriji, kakor tudi v češki državi.

— **Občinske dopolnilne volitve v Gradcu.** Pri večrajšnji občinski dopolnilni volitvi v prvem volilnem okraju so bili zopet izvoljeni občinski svetovalci Ivan Pock, Ivan Wiedner in županov namestnik Staerk. Na novo izvoljena sta bila odvetnik dr. Rudolf Griess in trgovec Anton Schimper. Vsi izvoljenci so člani nemškega svobodnomiselnega kluba občinskega sveta.

— **Nemško avstrijski državni svet** je sprejel načrt volilnega reda za ustavotvorno narodno skupščino s spremembami, predlaganimi od komisije.

— **Zakonski načrt Nemške Avstrije o sklicanju ustavotvorne narodne skupščine.** Državni svet je sklenil, predložiti Narodni skupščini zakonski načrt o sklicanju ustavotvorne narodne skupščine, po katerem bi se

ustavotvorna narodna skupščina izvolila za dobo dveh let in bi se sklicala na Dunaj 14 dni po dnevu volitve. V ustavotvorno narodno skupščino se bo v strnjemem državnem ozemlju volilo 250, v naselbenem otočju pa 5 poslancev na podlagi enake volilne pravice brez razlike spola po sistemu razmerne volitve.

— **Prve kontribucije Nemčiji.** »Vorwärts« poroča: General Nudand je dal izročiti nemški komisiji note, kjer zahteva za vzdrževanje angleške posadke v prvem mesecu 40 milijonov, in za ameriško posadko 54 milijonov mark. Prvi rok, v znesku 10 milijonov mark, je plačljiv dne 10. decembra 1918 v Douvru, nadaljnjih 30 milijonov mark pa 12. t. m. v Kölnu. Zahtevki za nadaljnje stroške zasedbe bodo že naznanjeni.

— **Francoski ukrepi o Alzaciji-Loreni.** Višji komisar za Alzacijo-Loreno je odredil, da se zopet uvedejo prejšnja francoska imena. Nemški cestni napisi in napisi tvrdk se morajo odstraniti. Generalni nadzornik za javni pouk v Alzaciji-Loreni, Houlliet, je strassburškemu poročevalcu lista »Petit Parisien« izjavil, da se mora ves pouk spraviti v skladje z organizacijo francoskih univerz. Vse nemško učiteljstvo se odpusti. Ustavijo se vsa nemška predavanja na vseučilišču. Na gimnazijah in ljudskih šolah se bodo te izpremembe izvršile kar najhitreje. Potem se bodo zaposlili francoski učitelji, zlasti iz Alzacije-Lorene.

— **Uspeh francoskega posojila.** »Agence Havas« poroča iz Pariza: Podpisovanje svobodnostnega vojnega posojila je doseglo skupni znesek 27.750.000 frankov. V gotovini vplačani kapital znaša 19.750.000 frankov.

— **Wilson o svojem potovanju v Evropo.** Predsednik Wilson je izjavil glede svojega potovanja na mirovno konferenco naslednje: Smem li upati, cenjeni gospodje člani kongresa, na Vašo skupno podporo pri nalogah, ki me čakajo onstran morja. Nikakor ne podcenjujem težkih dolžnosti, ki sem jih prevzel nase in sem si tudi svoje velike odgovornosti popolnoma svest. Služabnik naroda sem in ne morem imeti nikakoršnih zasebnih misli ali namenov, ako hočem svojo nalogo izvršiti. Odpravljam se na pot, da po svojih najboljših močeh sodelujem pri skupnih pogajanjih in da pripomorem v skupnem delu z drugimi odposlanci zavezniških držav k udeležitvi mirovnih pogodb na mirovni konferenci. Predsednik je zagotavljal, da bo potom žičnega ali brezžičnega brzojava z njim trajna zveza mogoča in da bo njegova odsotnost kolikor le mogoče kratka. Izrazil je končno nado, da mu bo mogoče povrniti se s srečno zavestjo, da mu je bilo dano uresničiti visoke ideale, za katere se je Amerika bojevala.

— **Demisija španskega kabineta.** Vlada je podala svojo demisijo. Kralj je pozval Romanonesa k sebi. Po avdijenci je izjavil Romanones, da bosta najprej državnik Dato in Maura povprašana za mnenje. Kriza je zelo resna in stopa iz navadnega okvirja, izvira pa iz različnosti mnenja, ki so se pojavila v ministristvu z ozirom na vprašanje o katalonski samoupravi. Nikakor ni mogoče vedeti, kako bo kriza rešena. Najbolj je razširjeno mnenje, da bo v pričakovanju, da se izjavi za samoupravo Romanonesu skupno z reformisti in katalonisti poverjena sestava novega ministristva. Po avdijenci je izjavil Maura, da so trajne izpremembe v ministristvu obžalovanja vredne. Potrebno je, da se rešijo problemi, nastali vsled gospodarskega položaja in da se razpravlja tudi o katalonskem vprašanju. Konservativci bodo podpirali ministristvo, ki bo pripravljeno rešiti vsa tekoča vprašanja. Dato se je izjavil v istem smislu. Kralj je dokončal svoje informativne razgovore. Javno mnenje je za to, da se poveri Romanonesu sestava novega ministristva.

Dnevne vesti.

— **V znamenju svobode.** Včeraj smo priobčili notico, kako je general Maister arogantno odklonil vsako pogajanje z nemškimi železničarji v Mariboru. Takega stopanja so bili delavci vajeni v stari caristični Avstriji, v novi državi bi pač pričakovali nekoliko več taktosti in manj militarističnega diktiranja. — Danes čitamo v »Slovencu«, da je hrvaška vlada prepovedala frankovsko glasilo »Hrvatska«, ker je pisala proti regentu Aleksandru. Nj naš namen, da bi zagovarjali ta list, ker tega ne zasluži. Zdi se nam pa, da taki akti najbolj dokazujejo, na kako betežnih nogah stoji vse monarhistično gibanje v Jugoslaviji, ki se boji kritike enega zakonitega lista.

— **Zdravstveno stanje mestne občine ljubljanske** od 24. do 30. novembra 1918. Novorojencev 20, umrlo je 35 oseb; med njimi 22 domačinov in 13 tujcev. Za grižo sta umrli 2 osebi, med njima 1 tujec; za jetiko 3 osebe, med njimi 1 tujec; za različnimi boleznimi 20 oseb; za pljučnico 3 osebe, za influenco 7 oseb, med njimi 4 tujci. Za kužnimi boleznimi je obolelo: za škrlatico 2 domačina, za grižo 1 tujec.

— **Hišni posestniki so ljudje,** ki si služijo svoj težki kruh s posestovanjem hiš. Zato jim menda tudi ne preostaja časa za drugo delo, n. pr. za snajenje s snegom zakidanih, zmrzlih trotoarjev. Svojo brezbriznost bi gotovo v trenutku, ko bi jih prijeli, utemeljevali ali z izgovorom, da ne najdejo delavcev. Mislimo, da bi jim sicer ne padla krona z glave, če bi vzeli sami enkrat lopato v roke in šli čistiti trotoar. Poznamo države, kjer so se take stvari že dogodile. Mi pa nismo tako kruti,

da bi zahtevali od hišnih gospodarjev, da si omadežujejo roke z delom — pač pa zahtevamo, da spoštujejo zakonska določila, kakor drugi ljudje, in to tudi tedaj, če slavnj magistrat ne zatiska samo enega, ampak kar obe očesi napram svojim ljubljencem — volilem.

— **Službena obljuba in prisega** vsega železniškega osebja na progah Zidani most-Maribor, Pragersko-Središče, Spielfeld-Ljutomer, Maribor-Velikovec, Spodnji Dravograd-Celje, Velikovec-Železna kaplja sp. vrši od 6. do 9. t. m. ob navzočnosti poverjenika za promet.

— **C. kr. Avstrija v slovenski Izdaji.** O Jugoslaviji gro glas, da je to ali da bo to demokratska država. Naši meščanski krogi pa menda še vedno mislijo, da je za demokratizem že dovolj storjenega, ako se o njem govori, in ne morejo pozabiti egipčanskih mešnih loncev, katere so srečno rešili iz ralne Avstrije; bog ji daj večni mir in pokoj. Tako se še vedno — in to celo pri oficijelnih imenovanjih čita: gospod dvorni svetnik, gospod generalštabsarzt, gospod sanitetni svetnik, ekselencia gospod Janez-Pokornj itd. itd. Ali teh abotnosti še ne bo konec? Mi ne rabimo prav nobenih ekseleenc in dvornih svetnikov in nobenih oboževancev sploh ne, in se odrekamo enkrat za vselej vsem fistim naslovom in magari njihovim nosilem ž njimi.

— **Pri korespondenčnem uradu v Ljubljani** se imenujejo začasno: profesor Franc Kobal za vodjo; kor. uradniki: Robert Pohar, dosedaj c. kr. uradnik tržaške podružnice bivšega c. kr. korespondenčnega urada na Dunaju; Josip Dolenc, dosedaj definitivni urednik tržaškega bivšega c. kr. kor. urada; Rado Murnik, slovenski pisatelj; Franc Puc, dosedaj sourednik »Slovenca«; Anton Zobec, abs. jurist, dosedaj urednik bivšega tržaškega c. kr. kor. urada; kot tipkarica Frida Heuffel; en uradni sluga.

— **Nova vlaka med Ljubljano in Mariborom.** Da se nstree želji občinstva po boljši dnevni zvezi med Ljubljano in Mariborom, vpelje južna železnica počenši sobote 7. decembra 1918 na tej progi nanovo dva osebna vlaka. Prvi številka 30 pelje iz Ljubljane ob 7. uri zjutraj in pride v Maribor ob 11. uri dopoldne, vrne se pa pod številko 39 iz Maribora ob 5. uri popoldne, ter pride v Ljubljano ob 9. uri zvečer. Vlaka se ustavi na vseh postajah imenovane proge.

— **Poziv vsem industrijskim obratom!** Narodni svet v Ljubljani nujno potrebuje statističnega materiala za vse industrijske stroke v naših pokrajinah, zlasti v svrhu določitve množine najpotrebnejših surovin za nadaljno produkcijo, kakor tudi produkcije same radi pospeševanja eksporta v prehodni in mirni dobi. Vsled tega se pozivajo vsi javni in zasebni tovarniški, pa tudi večji obrati najkasneje tekem 14 dni, da naznanijo: Narodnemu svetu v Ljubljani sledeče podatke: Ime industrijskega (družbe), sedež podjetja, kaj izdeluje, koliko producira (letno v q. oz. vagonih), s koliko koniskimi silami razpolaga, koliko delavcev zaposluje (v normalnih razmerah), če in koliko eksportira in kam, kake in koliko surovin potrebuje in od kod jih je dosedaj dobival. Ona industrijska podjetja, ki imajo svoj sedež izven Slovenije, ki pa imajo tovarne v slovenskem ozemlju, se pozivljajo, naj glede podjetij v našem ozemlju tudi pošljejo zaželeno podatke.

— **Poziv vsem industrijskim podjetjem v področju Narodne vlade SHS v Ljubljani.** Poverjenišstvo za trgovino in industrijo pozivlja vsa industrijska podjetja, nahajajoča se v območju Narodne vlade SHS v Ljubljani, da mu javijo vse potrebsčine za nadaljno vzdrževanje svojih obratov ter naznanijo, v koliko so dobivale iste iz sedanjega inozemstva in od katerih tvrdk. Da pa bo kolikor mogoče lažje doseči namen, ugoditi potrebam industrijskih podjetij, ki so v sedanjem času tako težko prizadeta in pri katerih bi prisiljeno prenehanje obrata imelo težke in nevarne posledice ne le za nje, temveč za vse gospodarstvo naših krajev, se pozivljajo vsa podjetja, da sporoče množine dosedaj mesečno izvoženega izdelanega blaga, kakor tudi količine, ki bi prišle v poštev za nadaljni izvoz, da bo mogoče dobiti kompenzacijskim potom od sosednjih držav dovoljenje za uvoz potrebnih surovin.

— **Popravek.** Zadnjič smo prešli in priobčili poročilo, da ima generalni major g. Kleinschrod: velike žaloge živil in da ima v najemu stanovanje, ki ga ne rabi. Naprošeni smo, da to vest popravimo v toliko, da je g. Kleinschrod stanovanje rabil in da nima nikakršnih žalog živil in je izgubil celo vso obleko na begu iz Gorice. To lojalno popravljamo.

— **Izpremembe v sodni službi.** Odstavita se državna pravdnika v Mariboru dr. Ferdinand Duchatsch in dr. Maks Reiser. Imenujejo se začasno: Franc Vedernjak za višjesodnega svetnika v Ljubljani; dr. Friderik Bračič za višjesodnega svetnika v Celju; višjesodni svetnik dr. Josip Kotnik za predsednika okrožnega sodišča v Celju; Josip Skalar, računski svetnik pri vrhovnem računskem dvoru, za višjega računskega svetnika pri novoustanovljenem računskem oddelku višjega deželnega sodišča v Ljubljani; Milan Paternoster, finančni deželni blagajnik v Gradcu, za računskega svetnika pri računskem oddelku višjega deželnega sodišča v Ljubljani. Za sodnike brez stalnega službenega mesta s pridržkom poznejše definitivne uvrstitve se imenujejo avskultanti (odnosno odvetniški kandidati): Milan Kalan v Ljubljani, Božidar Romih v Brezicah, Alojzij Debeljak v Maribo-

ru, dr. Martin Rus v Celju, Emil Kramer v Mariboru, Josip Vojnar v Mariboru, dr. Stanko Štor v Ljubljani, Janko Groznik v Novem mestu, odvetnik dr. Vladimir Orel v Trstu. Poverjenišvo za pravosodstvo Narodne vlade SHS v Ljubljani se dodelita začasno dr. Janku Babniku, dvorni svetnik in Milanu Škerlju, sekcijski svetnik v nekdanjem pravosodnem ministrstvu na Dunaju. Dr. Metodu Dblencu, deželni sodni svetnik v Gradcu, se začasno dodeli v službovanje višjemu deželnemu sodišču v Ljubljani. Vsa imenovanja veljajo od 1. decembra 1918.

— **V raznih skladiščih v Ljubljani in na deželi** leži raznovrstni demobilizacijski material, ki se bo po končni uredbi razdelil in razprodal na reflektante vsega slovenskega ozemlja. V svrhu enakomerne razdelitve se pozivljajo predstojništva uradov, zavodov, zadrug, klubov, da potom svojih pooblaščenec, oziroma zaupnikov pregledajo zbrano blago, sestavijo pregledne seznane vseh razpoložljivih predmetov, katere nujno in neobhodno potrebujejo ter čimprej predložijo te seznane predstojništvu oddelka za stvarno demobilizacijo v poslopiu deželne vlade v Ljubljani, katero daje vsa tozadevna pojasnila. Obrtnikom je prijaviti potrebščine, kakor doslej. Zavodu za pospeševanje obrti v Ljubljani.

— **Sestanek društva slovenskih kmetijskih učiteljev** v zvezi z občinim zborom se vrši v soboto, dne 14. decembra 1918 ob 3. popoldne v sobani Slovenske kmetijske družbe v Ljubljani z naslednjim sporedom: 1. Poročilo načelnika in blagajnika. 2. Dopolnilna volitev v odbor. 3. Sprememba pravil. 4. Stanovske zadeve. 5. Uprava kmetijstva. Poroča inž. R. Lah. 6. Kmetijsko solstvo. Poročevalec ravnatelj Ivo Belle. 7. Agrarne reforme. Poročevalec inž. Alb. Vederjak. Sestanek se nadaljuje v nedeljo, dne 15. decembra 1918 ob 10. uri popoldne. Z ozirom na važnost stanovskih vprašanj se pričakuje točna udeležba.

— **Ženske moči v vojaških obratih.** Ženskih moči je odpustiti le toliko, kolikor niso neizogibno potrebne, in sicer jim je odpovedati z 10. decembrom t. l. in jih iz službe odpustiti s koncem decembra t. l.; pristojbine se jim morajo izplačati istotako do konca decembra t. l. Plače ženskih moči ostanejo iste kakor doslej; istotako veljajo vsa pravila, ki se tičejo njih službovanja. Ta ukaz velja za one ženske moči, ki so zaposlene od dne 1. novembra dalje pri kakem poveljništvu ali oddelku naše narodne vojske. Tiste ženske moči, ki so ostale po razpustu njih pristojnega oddelka bivše avstro-ogrske armade brez službe in imajo domovinsko pravico na ozemlju SHS, naj intendanci 2. vojnega okrožja v Ljubljani (dvorec) takoj pisмено javijo nastopne podatke: ime in priimek, sedanji natančni naslov, dosedanje dodelitve, dosedanje službeno stopnjo, dosedanje prejemke, katerega dne so jim bili izplačani zadnji prejemki in za kateri mesec, kdaj se je končala njih zadnja služba. Tiste ženske moči, ki niso dobile v mesecu novembru t. l. nikakih pristojbin (brez razlike, ali so jim bili izplačani prejemki naprej ali za minuli mesec) in so sedaj brez službe, dobe do nadaljnjega naredbe enomesečne pristojbine v dosednji višini.

— **Komisija za preskrbovanje vračajočih se vojn.** Dosedanja kranjska deželna komisija za preskrbo vračajočih se vojn v Ljubljani se je preobnavala v »Komisijo za preskrbovanje vračajočih se vojn v Ljubljani«, njeno delovanje je razširjeno na vse območje Narodne vlade SHS v Ljubljani. »Slovenski odbor za vojne invalide v Ljubljani«, ki je posloval pri »Dobrodelnosti«, je spojen s to komisijo.

— **Posredovalni urad za begunce.** Narodna vlada SHS v Ljubljani je ustanovila posredovalni urad za begunce v Ljubljani. Vodstvo tega urada je poverjeno okrajnemu glavarju dr. Viljemu Baltiču. Uradni prostori so na Dunajski cesti št. 38 v I. nadstropju.

— **Spricho veliki potrebščini jamskega lesa in lesa za celulozo,** katere ni mogoče krit ipotom prostega nakupa, in spricho veliki nevarnosti, ki preti vsled tega za obrat premogokopov in tvornic papirja, se izrekajo s tem za zasežene vse zaloge že posekanega jamskega in celuloznega lesa v celnem območju Narodne vlade SHS v Ljubljani ter se hkrati razveljavljajo vse zasebne pogodbe glede dobave imenovanega lesa, v kolikor niso sklenjene z vodstvi tuzemskih rudokopov in tvornic papirja. Vsi lastniki takega že ležečega lesa se pozivljajo, da nemudoma sporoče Prehodno-gospodarskemu uradu (poverjenišvo za javna dela in obrt) Narodne vlade SHS v Ljubljani količino in nahajališče svojih zalog. Prevzemna cena se določi na 100 kron za poln (ne prostorski m³), postavljen na poljubno železniško postajo. Obenem se odreja dolžnost vseh posestnikov vozil in vprežne živine, da na poziv županstva nemudoma dajo na razpolago za prevoz imenovanega lesa vprego z vozniki. Voznikom se določi odškodnina od 100 kg vsakega prevoznega kilometra na velikih cestah 25 vin., na gozdnih potih pa 30 vin. Lastniki zaseženega lesa imajo zahtevati potrebno vprego od županstva občine, v kateri se nahaja les.

— **Aprovizacija v Trstu.** Ta teden dobi v Trstu vsaka oseba pol kile bele moke po 1 K 84 vin., pol kile riža po 2 K 72 vin., 10 dkg sira po 15 K 30 vin. kg, eno jajce, 20 centilitrov olja po 16 K liter, eno osminko cikorije po 9 K 60 vin. kg. Tisti, ki imajo ubožne izkaznice, dobe meso brezplačno, in sicer 15 dkg za osebo.

— **Zasebno uradništvo v Trbovljah.** Uradništvo premogovnikov v Trbovljah je imelo 24. m. m. ustanovni občni zbor krajevene organizacije »Društva zasebnih uradnikov in uradnic na slovenskem ozemlju«. Referenti so označili pomen tega stanovskega (nepolitičnega) društva in opozarjali na zahteve, ki se morajo v korist zasebnemu uradništvu ugoditi. Predsednikom krajevene organizacije v Trbovljah je bil izvoljen gosp. Franc Zupanc. Sprejeli so naslednjo resolucijo: Z ozirom na važna vprašanja, ki se tičejo zasebnega uradništva in imajo priti v poštev in razpravo pri novi zbornici, pozivlja zasebno uradništvo premogokopne družbe v Trbovljah o priliki ustanovnega občnega zbora krajevene organizacije »Društva zasebnih uradnikov in uradnic« vse uradnike in uradnice vseh podjetij, da se organizirajo in pristopijo k »Društvu zas. uradnikov in uradnic na slov. ozemlju s sedežem v Ljubljani«.

— **Obrtnega nadzornika v Trstu,** gosp. inž. Pellegrinija, ki je bil dosedaj, je tudi italijanski guverner potrdil in ostane na svojem mestu.

— **Bojniška blagajna v Trstu** in vsi enaki zavodi poslujejo tudi nadalje, kakor so poslovali doslej.

— **Tržaški konsorcijski hotelirjev, gostilničarjev in kavararjev** pozivlja vse svoje člane, da morajo vsled ukaza poverjenišva kraljevih karabinierjev tukajšnje gubernijske oblasti v najkrajšem času vložiti prošnjo za koncesijo obrata njih obrti.

— **Mohamedanska srednja šola v Bosni.** V Bosni zgrade posebno vrsto gimnazije, na kateri bodo poučevali arabski, turški in latinski jezik. Šola bo namenjena Mohamedancem jugoslovanske države in bo nekaka pripravnica za islamske bogoslovce.

— **Čehji odpravili plemstvo in druge nazive.** V seji narodne skupščine so sprejeli zakon o odpravi plemstva, nazivov in redov. Zakon določa, da se odpravijo redi, plemstvo in vsa iz teh izvirajoča prava. Vsi nazivi, v kolikor so se podeljevali v odlikovanje, veljavni ostanejo nazivi doktor in inženir — ter vsa v velikih šolah podeljena odlikovanja, na primer častni doktor. Bivši plemiči ne smejo dodajati svojemu imenu častnega priimka ali plemstvo označujočega dodatka. Meščani republike ne smejo pravno veljavno sprejemati odlikovanja v inozemstvu. Zakon se je sprejel brez debate v vseh branjih.

— **»Radi protinarodne propagande«** obsojeni. Predvčerajšnjim so se zopet vršile obravnave pred tukajšnjim italijanskim vojnim sodiščem radi protinarodne propagande. Glasom laško-liberalnega lista »La Nazione« je bil obtožen 25letni kočijaž Rudolf Turcovič iz Trsta, da je v tramvajemskem vozu izrekel nekaj besed proti Italiji in da je baje zavpil: »Hočemo republiko!« Njegov branitelj je predložil sodišču avstrijsko vojaško izpovednico, da je obtoženec duševno bolan. Sodišče je sicer priznalo, da je obtoženec deloma umobolen in ga je obsodilo na dva meseca in 25 dni zaporu in na 42 lir denarne globe. — 45letni mizar Viktor Calligaris, 48letni mornar Gustav Flora in 40letni težak Artur Turčin so bili obtoženi, da so kričali na javni ulici: »Živel svobodni Trst! Trst Tržačanom!« in da so se neprijazno izrazili o italijanski vladi, češ, da je bila avstrijska vlada boljša. Brantelj je izvajal, da gre bržkone za nespornazumljenje, ker pozna on osebno obtožence in njih italijanska čustva. Ko so bili aretirani, da je bila gneča, in da se je vsled tega zgodila pomota v osehah. Sodišče je sprejelo ta izvajanja in oprostilo obtožence radi nedostajanja dokazov. — 18letni Viktor Bonetti iz Bui je bil obtožen, da je v Bujah ob izprevodu zakričal: »Tukaj hočemo republiko!« in »Doli z Italijo!«. Obtoženec je tajil. Sodišče ga je obsodilo na dva meseca zaporu in na 42 lir denarne globe. — Radi sličnih vzkljkov je bil obsojen Fran Cebul na dva meseca in 15 dni zaporu in 42 lir denarne globe.

— **Ustreljen pri kupovanju revolverja.** Trije fantje so ogledovali na hodniku v Veliki kavarni v Zagrebu neki revolver in se pogajali o prodajni ceni. Revolver je bil nabit in nesreča je hotela, da se je revolver sprožil ter smrtno ranil enega izmed treh fantov, ki je že drugi dan nato umrl. Revolver je bil baje last nekega vojaka Narodne straže, ki ga je nekje zaplenil, pa ga ni hotel oddati pristojni oblasti.

Železničarji!

Dne 15. decembra 1918 ob 9. dopoldne se bo vršila

konferenca zaupnikov

vseh krajevnih skupin, ki so dodeljene ljubljanskemu železničarskemu tajništvu z zbornim redom:

1. Situacijsko poročilo; 2. organizacija in taktika; 3. ustanovitev centralnega železničarskega društva za Jugoslavijo; 4. odobritev pravil; 5. občni zbor.

Konferenca se bo vršila dva dni. Druge podrobnosti objavimo pravočasno. **Tajništvo.**

Shodi.

Pevci, pevke pozor! Vse one sodruge in sodružice, ki so peyici oziroma, ki imajo veselje do petja, vabimo na sestanek, ki bo v soboto, ob pol 8. uri zvečer v Šelenburgovi ulici št. 6, II. nadstropje (prostori strokovnih

organizacij). Ustanovimo pevski odsek društva »Svobode«. Pridite polnoštevilno!

Tamburaški odsek »Svobode« se ustanovi v soboto ob pol 8. uri zvečer v Šelenburgovi ulici št. 6, II. nadstropje, (prostori strokovnih organizacij). Vsi sodruzi, ki imajo veselje do glasbe, oziroma imajo že tamburice, naj gotovo pridejo.

Škofja Loka. Člani politične organizacije J. S. D. S. so vabljani na sestanek, ki se bo vršil v četrtek, dne 5. t. m. ob 7. zvečer v gostilni g. Jakliča. Nihče naj ne manjka. **Sklicatelj.**

V Lešah na Koroškem se bo vršil shod rudarjev v soboto, dne 7. t. m. zvečer. Vse drugo, kdaj in kje sporoče zaupniki.

V Črni na Koroškem se bo vršil shod rudarjev v nedeljo, dne 8. t. m. ob 10. dopoldne. Kraj zborovanja sporoče zaupniki.

Umetnost in književnost.

Iz gledališke pisarne. Danes zvečer ob pol 8. »Prodana nevesta« za abonement »C«. — V petek ob pol 8. zvečer se ponovi opereta »Michujevi hčerki« za abonement »B«. — V soboto ob pol 8. zvečer opera »Prodana nevesta« za abonement »A«. — V nedeljo popoldne ob pol 3. »Namišljeni bolnik« izven abonementa. Zvečer se vprizori prvič v letošnji sezoni narodna igra »Deseti brat« za abonement »C«. — Za prihodnji teden se pripravlja izvirna otroška igra »Pogumni Tonček« in gostovanje Ignacija Borštnika v Ivan Cankarjevi igri »Kralj na Betajnovi«.

»Prodana nevesta«. Po dolgem pričakovanju nas je osrečila češka opera »Prodana nevesta«, katere vsebina je v kratkem tale: Janko ljubi Marinko, objubila sta si večno zvestobo, ali mešetarju Kecalu se posreči pregovoriti Janka, da proda nevesto za borih tristo goldinarjev svojemu polbratu Vašek. ki je prava pravcata strahopetna tapca. Ali Vašek se ob prihodu glumačev (dejanje se vrši na dan prošenja) zaljubi v Esmeraldo, hčer glumaškega vodje, pridruži se jim in nastopi preoblečen v medveda ter izjavi, da nikakor ne mara brhke Marinke, ki vzame navsezadnje Janka: prodaja je bila samo zvijača, s katero je hotel premagati ovire, ki so bile na poti njeni poroki. — V kretnjah in besedah g. Zatheya se v znatni meri razodeva vpliv Marekove šole. Krasni, živi, lahkobegotni so bili plesni prizori. Naravnost diven nastop glumačev, ki je radi veličasti ter živahnega tempa presenetil vse gledalce. Vso pohvalo zaslužita lepi gospodični Bečkova in Klimentova. Vsa publika je dajala duška svojemu zadovoljstvu v silnem, ponovnem ploskanju in v vzkljkih občudovanja. Dekoracije so sicer nove, pa nič posebnega, v drugem dejanju preproste in bórne kakor v jetnišnici. Razmikajoče se stene so, mislim, malce prenevarne. Iliše v ozadju so stale pošev. Kar se tiče občinstva, naj bi po odmorih prihajalo pravočasno nažaj! Ni treba kaliti užitka ostalim gledalcem in gledalkam. — **Tr.**

Narodni praznik.

Za popularizacijo in svečano proslavo zgodovinskega dogodka ujedinjenja naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev odreja predsedništvo Narodnega vječa nastopno:

1. Dan 1. decembra se proglašja za narodni praznik. 2. Ta praznik se praznuje tega leta zaradi prometnih težkoč izjemoma 14. in 15. decembra.

3. V soboto, dne 14. decembra, se praznuje v vseh šolah. Povsod se imajo vršiti predavanja o znamenitosti in sreči narodnega ujedinjenja v edinstveno državo SHS.

4. Zvečer istega dne se ima potom vojaških oblasti odrediti, da se povsod, kjer se nahajajo posadke, vrše svečanostni obhodi z godbo. Priporoča se privatni inicijativi društev, da se tega ali naslednjega dne prirede svečane akademije, narodna zborovanja, svečane gledališke predstave in slično, kar bi služilo, da se seznanijo široki sloji o dogodku.

5. Za dan 15. decembra naj se sporazumejo oblasti z verskimi predstojniki, da se ta dogodek proslavi v cerkvah z molitvami, zahvalnico, s čitanjem adrese Narodnega vječa in odgovora kraljeviča Aleksandra. Verski svečanosti imajo prisostvovati vse oblasti in šolska mladina. Narodna društva je treba pozvati, da se udeleže z zastavami. — Vojaške oblasti naj se obvestijo, da se ima ta dan prirediti svečana parada (vojaška slavnost), zvonovi naj zvone in na se-dežu vlad naj se odda 101 strel iz topov.

6. Na vseh javnih in po možnosti tudi na privatnih poslopih naj se na dan proslave svečanega dogodka vijejo s hiš zastave.

7. Priporoča se, da pošljejo vlade svojim župnim uradom, mohamedanskim verskim oblastvom, rabinatom itd., kakor tudi vsem šolam potom brzojavne okrožnice kratek životopis dinastije Karagjorgjevičev, njih zasluge za zedinjenje naroda in da se naglašja tudi dosedanje delo naših prvih jugoslovanskih rodoljubov za ujedinjenje naroda.

Belgrad, 2. decembra 1918.

Predsedništvo Narodne vlade:

Pavelić, Prbličević,

Zadnje vesti.

Londonska konferenca končana.

London, 4. dec. (Lj. k. u.) Snoči se je objavila nastopna uradna izjava: Konferenca med francoskimi, italijanskimi in angleškimi vladnimi zastopniki, ki ji je predsedoval Lloyd George in ki se je vršila zadnja dva dneva, je bila nocoj zaključena.

Wilson se 12. t. m. izkrca v Brestu.

Amsterdam, 4. dec. (Lj. k. u.) Reuterjev urad poroča iz Bresta, da se bo Wilson 12. t. m. popoldne v Brestu izkrcal. Izkazale se mu bodo vojaške časti. Sprejel ga bo v imenu vlade Pichon. Predsednikov vlak dospe v Pariz ob eni zjutraj.

Ententa zasede Berlin.

Berlin, 4. dec. (Lj. k. u.) »Deutsche Allgemeine Zeitung« poroča: Kakor javljajo brezzično 29. nov., naj zavezniške in ameriške čete začasno zasedejo Berlin in opravljajo policijsko službo.

Proklamacija ogrske republike.

Budimpešta, 4. dec. (Lj. k. u.) Vlada je izdala nastopno proklamacijo: Polkovnik Zix je v imenu združenih orijentskih armad dne 3. decembra zahteval, naj se ogrske čete v smislu pogodbe za premirje nemudoma umaknejo z vsega slovaškega ozemlja, ker je Čehoslovaška država upravičena intervenirati s svojo armado. Sedaj zasedajo rumunske čete Sedmograško in prevzemajo na mnogih krajih upravo, ki v smislu pogodbe za premirje pristoji ogrski vladi. Vlada ne razpolaga z močjo, da bi se tem zahtevam protivila in ta dejstva izpremenila, izjavlja pa slovesno v imenu Ogrske ljudske republike, da se spričo nasilnega položaja ne odpoveduje nobeni pravici dežele in da priznava kot varuh dežele nasproti nasilju edinole pravo in pravičnost. Danes prav tako kakor v prvem hipu naše vlade smo pripravljeni dati vsem z nami živečim narodom popolno upravo in kulturno avtonomijo. Hočemo iz stare Ogrske ustvariti svobodno, demokratsko Orientalno Švico. Tudi s sosednimi narodi zunaj naših meja iščemo prijateljstvo in miren sporazum. Upamo, da najdemo oboje. Grehi starih vlad, svetovna vojna in iz nje nastali kaos naj bodo samo kratka epizoda. Pride čas, ko se narodi sporazumejo in pobotajo od srca do srca. Tedaj hočemo pred svetom stati kot ljudje, ki so nastop tega časa po svojih močeh pospeševali v vseh ozirih. — V imenu Ogrske ljudske republike: ministrski predsednik Mihael Karolyi.

Mir med Kitajsko in Tibetom.

Washington 3. dec. (Lj. k. u.) »North China« in pa »Daily News« poročata, da se je sklenil mir med Kitajsko in Tibetom.

Aprovizacija.

Krušno komisije bodo uradovale v petek, dne 6. t. m. od 8. do pol 1. ure popoldne. Izdajale se bodo izkaznice za kruh in moko. Na magistratu se zamudnikom ne bodo izdajale izkaznice, ako stranka ne dokaže, da ni mogla priti po izkaznice.

Meso na rdeče izkaznice B. Stranke z rdečimi izkaznicami B prejmejo meso v petek, dne 6. t. m. in v soboto, dne 7. t. m. v cerkvi sv. Jožefa. Določen je tale red: popoldne od 3. do pol 4. štev. 1 do 200, od pol 4. do 4. štev. 201 do 400, od 4. do pol 5. štev. 401 do 600, od pol 5. do 5. štev. 601 do 800, od 5. do pol 6. štev. 801 do 1000. — V soboto, dne 7. t. m. popoldne od 1. do pol 2. štev. 101 do 1200, od pol 2. do 2. štev. 1201 do 1400, od 2. do pol 3. štev. 1401 do 1600, od pol 3. do 3. štev. 1601 do 1800, od 3. do pol 4. štev. 1801 do 2000, od pol 4. do 4. štev. 2001 do 2200, od 4. do pol 5. štev. 2201 do 2400, od pol 5. do 5. štev. 2401 do konca. Kilogram stane 4 krone.

Inozemsko meso. Mestna aprovizacija bo oddajala inozemsko meso v soboto, dne 7. t. m. od 7. do 9. ure popoldne v cerkvi sv. Jožefa.

Meso za gostilničarje in zavode. Mestna aprovizacija bo oddajala goveje meso za gostilničarje in zavode v petek, dne 6. t. m. od 1. do 3. ure popoldne v cerkvi sv. Jožefa.

Krompir za VI. okraj. Stranke VI. okraja prejmejo krompir v soboto, dne 7. t. m. in v ponedeljek, dne 9. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: V soboto, dne 7. t. m. popoldne od 8. do 9. štev. 1 do 130, od 9. do 10. štev. 131 do 260, od 10. do 11. štev. 261 do 390, popoldne od 2. do 3. štev. 391 do 520, od 3. do 4. štev. 521 do 650, od 4. do 5. štev. 651 do 780. — V ponedeljek, dne 9. t. m. popoldne od 8. do 9. štev. 781 do 910, od 9. do 10. štev. 911 do 1040, od 10. do 11. štev. 1041 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 10 kg krompirja, kilogram stane 80 vin.

Kis za I. uradniško skupino. Stranke z izkaznicami I. uradniške skupine prejmejo kis v petek, dne 6. t. m.

dopolodne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: od 8. do 9. dopoldne štev. 1 do 170, od 9. do 10. štev. 171 do 340, od 10. do 11. štev. 341 do konca. Stranka dobi za vsako osebo pol litra kisa, liter stane 1 krono.

Kis za II., III. in IV. uradniško skupino. Stranke z izkaznicami II., III. in IV. uradniške skupine prejmejo kis v petek, dne 6. t. m. popoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: II. uradniška skupina: od pol 2. do pol 3. popoldne, III. uradniška skupina od pol 3. do pol 4. in IV. uradniška skupina od pol 4. do 5. Stranka dobi za vsako osebo pol litra kisa, liter stane 1 krono.

Izdajatelj in odgovorni urednik

Josip Petejan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Iščemo dobre

KOLPORTERJE

za razprodajo »NAPREJA« po mestu in javnih lokalih. — Kolporter dobi od vsakega prodanega lista 4 vinarjev. — Nastop takoj. Zglasiti se je v upravi »NAPREJA«.

Miši, podgane, stenice, ščurki!

Izdelovanje in razpošiljanje preizkušnega radi-
kalno učinkujočega uničevalnega sredstva, za katero vsak dan dohajajo zahvalna pisma. Za podgane in miši K 5; za ščurke K 5—; tinktura za stenice K 2, posebna močna tinktura K 5—, uničevalec moljev K 2; prašek proti mrčesom K 2— in K 4—; tinktura za človeške uši K 3; mazilo proti ušem pri živalih K 2; prašek za uši v obleki in perilu K 2; tinktura proti pasjim bolham K 1:50; prašek proti pernim ušem K 2; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjadi (uničev. rastlin) K 3; Pošilja po povzetju: Zavod za pokončevanje mrčesa M. Jünker, Zagreb 40, Petrinjska ulica 3, III.

Čevlji

najboljše kakovosti se zopet dobe po dnevni cenah v zalogi tovarne čevljev

Peter Kozina & Co.

v Ljubljani (Bregu).

Pismena naročila se vsled sedanjih razmer ne izvršujejo, ter se priporoča osebni nakup.

Mestna aprovizacija rabi za svojo zeljarno sodarja. Kdor se za to službo zanima, naj se javi pri Mühleisnu na Dunajski cesti.

Št. 1412/Pr.

Razpis.

Podpisana komisija razpisuje sledeče službe okrožnih zdravnikov na Kranjskem:

1) v Fari v Kočevskem okraju s sedežem na Petrinji z letno plačo 1600, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do 2 petletnic po 100 kron. Poleg tega dobiva zdravnik za uradna pota v Osilnico in Banjaloko 3000 K na leto.

2) na Grosupljem v Ljubljanskem okraju z letno plačo 1600 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do 2 petletnic po 100 K;

3) v Kostanjevici z letno plačo 1400 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do 2 petletnic po 100 K;

4) v Litiji z letno plačo 1400 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do 2 petletnic po 100 K;

5) v Logatcu s sedežem v Planini z letno plačo 1400 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do 2 petletnic po 100 K. Poleg tega dobiva zdravnik od občine Planina še posebno doklado letnih 500 K;

6) v Ložu z letno plačo 1600, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do 2 petletnic po 100 K;

7) v Novem mestu z letno plačo 1200 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do 2 petletnic po 100 K;

8) na Raki v Krškem okraju z letno plačo 1400 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do 2 petletnic po 100 K. Poleg tega uživa zdravnik za brezplačno zdravljenje ubožcev v občini Raka prosto stanovanje z vrtom in vinogradom;

9) v Senožečah z letno plačo 1600 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do 2 petletnic po 100 K;

10) v Žužemberku z letno plačo 1400 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do 2 petletnic po 100 K. Poleg tega dobiva zdravnik za zdravniške uradne ure v Ambrusu, Ajdovcu in na Smuki 800 K letne odškodnine in 400 K stanarine od zdravstveno-okrožnega zastopa.

Prosilci za te službe naj pošljejo svoje prošnje podpisani komisiji

do 31. decembra 1918,

in jim prilože dokazila o starosti, upravičenju do izvrševanja zdravniške prakse, državljanstvu SHS, fizični sposobnosti, npravnosti, dosežanjem službovanju ter o znanju slovenskega ali srbohrvaškega jezika.

Komisija za začasno vodstvo in likvidacijo deželne uprave.

V Ljubljani, dne 30. novembra 1918.

Največja slovenska hranilnica!

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.

je imela vlog koncem leta 1917 K 66,800.000—
hipotečnih in občinskih posojil „ 27,000.000—
rezervnega zaklada „ 2,000.000—

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje najvišje po

4%

večje in restalne vloge pa po dogovoru.

Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo
narodne vlade.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.

Posoja na zemljišča in poslopja na Kranjskem proti 5%, izven Kranjske pa proti 5 1/4% obrestim in proti najmanj 1% oziroma 3/4% odplačevanju na dolg.

V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno
Kreditno društvo.